

İstanbul, 21.Eylül.2018

Sirküler Tarihi : 21.09.2018
Sirküler No : 2018 / 080
Konu : 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun (TTK) 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğ'e İlişkin Bilgilendirme

ÖZET : Ticaret Bakanlığı tarafından 15 Eylül 2018 tarih ve 30536 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olan "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" ile anonim ve limited şirketler ile sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı maddesi kapsamında sermayenin kaybı veya borca batık olma durumlarında uyulacak usul ve esasları düzenlemek amaçlanmıştır.

Tebliğ genel olarak incelendiğinde esasen TTK m.376 hükmünün genişletilmiş bir tekrarından ibaret olduğu, yegâne özgün hükmünün de geçici 1. maddesinde yer aldığı görülmektedir. Bu hükümde de TTK 376. madde kapsamında sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararlarının dikkate alınmayabileceği düzenlenmiş bulunmaktadır.

Amaç, kapsam ve dayanak maddelerini takiben Tebliğin hükümleri sırasıyla incelendiğinde de şu düzenlemelere rastlanmaktadır:

Tebliğ'in 4. maddesi tanımlara ilişkindir. Bilindik tanımlar arasında (f) bendinde "serbest yedek akçe" tanımında şirket sözleşmesi gereği ayrılmış olan yedek akçelerin tamamen serbest yedek akçe dışında kalacağı şeklinde bir lafza yer verilmiş olması eleştiriye açıktır. Bu kapsamda esas sözleşme ile şirketin TTK m.521 hükmüne göre ayırabileceği isteğe bağlı (ihtiyari) yedek akçelerin (belli bir amaca da özgülenmediği takdirde) neden serbest yedek akçe sayılmayacağı anlaşılamamaktadır.

Tebliğ'in 5 ila 11. maddeleri TTK m. 376 hükmünün birinci ve ikinci fıkralarındaki sermaye ve kanuni yedek akçeler toplamının belli oranlarda kaybı halinde yapılacak işlemler ve alınacak tedbirlere ilişkin olup, eksik bir şekilde "sermaye kaybı" olarak başlıklandırılmıştır.

Tebliğ'in 12.maddesi borca batık olma durumunu, diğer bir ifade ile TTK m.376 üçüncü fıkra hükmünün bir kısmını düzenlemekte olup, üçüncü bölüm başlığı "sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının tamamının karşılıksız kalması" şeklinde seçilmiştir. Ancak bu başlığın her zaman doğrudan TTKm.376/3'te düzenlenmiş bulunan borca batıklık durumu ile özdeş olup olmayacağı da tartışmaya açıktır.

Tebliğ'in dördüncü bölümü de ortak ve son hükümler hakkındadır.

Söz konusu bölümlerdeki ilgili maddeler sırasıyla aşağıda ele alınmaktadır.

5. madde "genel kurulun toplantıya çağırılması" başlığını taşımakta olup, TTK m.376 birinci ve ikinci fıkra hükümleri, birleştirilerek bir düzenleme yapılmaya çalışılmıştır. Ancak iki fıkraya ilişkin farklılıklar Tebliğin takip eden maddelerinde düzenlenmeye gayret edilmiştir.

ANIL YEMİNLİ MALİ MÜSAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM ANONİM ŞİRKETİ

Kartaltepe Mahallesi Alem Sokak Billursaray Apt. No:3 K:4-5 D:14-16 34145 İncirli – Bakırköy / İstanbul

Tel: +90 212 660 98 12 Fax: +90 212 660 86 11 web: www.anilymm.com e-mail: info@anilymm.com

Bakırköy V.D. : 069 035 6037

5. madde hükmü şu şekildedir:

"MADDE 5 – (1) Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının ya da üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde yönetim organı, genel kurulu hemen toplantıya çağırır. Genel kurulun gündem maddeleri arasında, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının karşılıksız kaldığı belirtilir.

(2) Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının ya da üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı durumlarda farklı bir gündem ile toplantıya çağırılmış olsa dahi bu husus genel kurulda görülür."

6. madde "sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının karşılıksız kalması halinde genel kurul" başlığını taşımakta olup hüküm şu şekildedir:

"MADDE 6 – (1) Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının karşılıksız kalması halinde yönetim organı, bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar.

(2) Yönetim organı, son bilançoğu genel kurula sunarak şirketin finansal yönden bulunduğu durumu bütün açıklığıyla ve her ortağın anlayabileceği şekilde anlatır. Bu hususta genel kurula rapor da sunulabilir.

(3) Yönetim organı, şirketin mali durumundaki kötüleşmeyi ortadan kaldırmak veya en azından etkilerini hafifletmek amacıyla, uygun gördüğü sermayenin tamamlanması, sermaye artırımı, bazı üretim birimlerinin veya bölümlerinin kapatılması ya da küçültülmesi, iştiraklerin satışı, pazarlama sisteminin değiştirilmesi gibi iyileştirici önlemleri alternatifli ve karşılaştırmalı olarak aynı genel kurula sunar ve açıklar.

(4) Genel kurul, sunulan iyileştirici önlemleri aynen kabul edebileceği gibi değiştirerek de kabul edebilir ya da sunulan önlemler dışında başka bir önlemin uygulanmasına karar verebilir."

Maddede özellikle dikkat çeken husus üçüncü fıkrasında yer alan yönetim kurulunun sunacağı ve genel kurulun uygun göreceği iyileştirici önlem örnekleridir (sermayenin tamamlanması, sermaye artırımı, bazı üretim birimlerinin veya bölümlerinin kapatılması ya da küçültülmesi, iştiraklerin satışı, pazarlama sisteminin değiştirilmesi gibi).

Tebliğin 7.maddesi "sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması halinde genel kurul" başlığını taşımaktadır. Hüküm TTK m.376/2 hakkında alınacak tedbirlere ilişkindir:

"MADDE 7 – (1) Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması halinde, toplantıya çağrılan genel kurul;

- Sermayenin üçte biri ile yetinilmesine ve Kanunun 473 ilâ 475 inci maddelerine göre sermaye azaltımı yapılmasına,
- Sermayenin tamamlanmasına,
- Sermayenin artırılmasına karar verebilir."

ANIL YEMİNLİ MALİ MÜSAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM ANONİM ŞİRKETİ

Kartaltepe Mahallesi Alem Sokak Billursaray Apt. No:3 K:4-5 D:14-16 34145 İncirli – Bakırköy / İstanbul

Tel: +90 212 660 98 12 Fax: +90 212 660 86 11 web: www.anilymm.com e-mail: info@anilymm.com

Bakırköy V.D. : 069 035 6037

Takip eden maddelerde de bu tedbirler düzenlenmiştir.

İlk tedbir 8.maddede düzenlenmiş bulunan sermayenin azaltılması hakkındadır. Hüküm şu şekildedir:

"MADDE 8 – (1) Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisi zarar sebebiyle karşılıksız kalan şirketin genel kurulu, sermayenin üçte biriyle yetinmeye karar verdiği takdirde sermaye azaltımı Kanununun 473 ilâ 475 inci maddelerine göre yapılır.

(2) Bu madde kapsamında yapılacak sermaye azaltımında yönetim organı, alacaklıları çağdırmaktan ve bunların haklarının ödenmesinden veya teminat altına alınmasından vazgeçebilir."

Maddenin ikinci fıkrasında yönetim organının sermaye azaltımında alacaklıları çağdırmaktan ve bunların haklarının ödenmesinden veya teminat altına alınmasından vazgeçebileceğine dair TTK'da olmayan bir hükme yer verilmiştir. Böyle bir hüküm getirilmesinde Bakanlığın TTK m.210 kapsamında yetkisinin olup olmadığı da tartışmaya açıktır.

Tebliğin 9. maddesi bir diğer tedbire ilişkin olarak, "sermayenin tamamlanması" hakkında olup hüküm şu şekildedir:

"MADDE 9 – (1) Sermayenin tamamlanması, bilânço açıklarının ortakların tamamı veya bazı ortaklar tarafından kapatılmasıdır. Kanuni yedek akçelerin yitirilen kısımlarının tamamlanmasına gerek yoktur. Sermayenin tamamlanmasına karar verilmesi halinde her ortak zarar sebebiyle karşılıksız kalan tutarı kapatacak miktarda parayı vermekle yükümlüdür. Her ortak, payı oranında tamamlamaya katılabilir ve verdiği geri alamaz. Bu yükümlülük, sermaye konulması veya borç verilmesi niteliğinde olmayıp karşılıksızdır. Ayrıca yapılan ödemeler, gelecekte yapılacak sermaye artırımına mahsuben bir avans olarak nitelendirilmez.

(2) Sermayenin tamamlanmasında, anonim ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler bakımından Kanununun 421'inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi, limited şirketler bakımından ise 603 ve devamı maddeleri uygulanır. Sermayenin tamamlanamaması, bazı ortakların kendi istekleriyle tamamlama yapmasına engel oluşturmaz.

(3) Bilanço zararlarının kapatılması için getirilen yükümlülükler uyarınca yapılan ödemeler öz kaynaklar içerisinde sermaye tamamlama fonu hesabında toplanır ve takip edilir."

Maddeye göre sermayenin tamamlanması, bilânço açıklarının ortakların tamamı veya bazı ortaklar tarafından kapatılmasıdır. Maddeye göre kanuni yedek akçelerin yitirilen kısımlarının tamamlanmasına gerek yoktur. Esasen TTK m.519/1 hükmü kapsamında kanuni genel sınırın altına düşülse de, takip eden yıl bakımından yıllık kâr var ise, kanuni yedek akçenin ayrılması yükümlülüğü söz konusu olacaktır. Madde doğru bir şekilde, "Sermayenin tamamlanmasına karar verilmesi halinde her ortak zarar sebebiyle karşılıksız kalan tutarı kapatacak miktarda parayı vermekle yükümlüdür. Her ortak, payı oranında tamamlamaya katılabilir ve verdiği geri alamaz. Bu yükümlülük, sermaye konulması veya borç verilmesi niteliğinde olmayıp karşılıksızdır. Ayrıca yapılan ödemeler, gelecekte yapılacak sermaye artırımına mahsuben bir avans olarak nitelendirilmez." hükmünü içermekle birlikte, ilk cümlesinde yer alan "ortakların tamamı veya bazı ortaklar" ifadesi hatalı değerlendirmelere yol açabilecek niteliktedir. Bir kere sermayenin tamamlanmasına TTK m. 376 hükmüne göre genel kurul karar vereceğine göre, genel kurul bu yönde karar verdiği takdirde her ortak için sermayeyi kendi payı oranında tamamlama yükümlülüğü ortaya çıkacaktır. Bu kapsamda, bazı ortakların bu yükümlülüğe katılabileceği diğer bir kısım katılmayabileceği anlamına gelebilecek bir ibare oldukça hatalıdır.

ANIL YEMİNLİ MALİ MÜSAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM ANONİM ŞİRKETİ

Kartaltepe Mahallesi Alem Sokak Billursaray Apt. No:3 K:4-5 D:14-16 34145 İncirli – Bakırköy / İstanbul

Tel: +90 212 660 98 12 Fax: +90 212 660 86 11 web: www.anilymm.com e-mail: info@anilymm.com

Bakırköy V.D. : 069 035 6037

Özellikle bu yükümlülüğe katılmayan, katılamayan, katılmak istemeyen ya da karşı çıkan ortak/ortaklar için sanki böyle bir yükümlülükten bahsetmenin mümkün olamayacağı anlamı ortaya çıkmaktadır. Oysa Tebliğ 9. maddedeki ikinci fıkrasının son cümlesinde, "Sermayenin tamamlanamaması, bazı ortakların kendi istekleriyle tamamlama yapmasına engel oluşturmaz" hükmüne yer vererek, aslında, her ortağın da bu tamamlamayı yapabilmesinin şirket için yararlı olabileceğini ifade etmek istemektedir. Ancak üçüncü fıkranın bu ifadesi, ikinci fıkra ile çelişki olarak algılanabilecektir. Bu durumda sermayeyi tamamlamak üzere kendisinde yükümlülük hisseden ortak ya da ortaklar payı oranında (hatta bu ifade karşısında, pay oranını da aşarak) tamamlamaya katılmış olduğu halde, ikinci fıkraya göre tamamlamaya katılmayan ortaklara karşı yükümlülüklerini yerine getirmediği için, yükümlülüklerini yerine getirmiş ortak/ortaklar gibi, tabii olarak, en azından şirket bakımından bir talep hakkı bahşetmeli; aksi takdirde yükümlülüğe aykırı hareketten dolayı ortaya çıkan zararın tazmini gündeme gelebilmelidir.

Esasen böyle bir karar anonim ve paylı komandit şirketler bakımından, Tebliğin 9. maddesinin ikinci fıkrasında belirtildiği üzere, genel kurulda TTK m.421/2/a hükmüne göre ancak oybirliği ile alınabilecektir. Gerçi bu da tartışmaya açık bir husustur. Zira TTK m.421 hükmü anonim şirket esas sözleşme değişikliklerinde uygulanacak m.418 hükmüne göre ağırlaştırılmış nisapları içeren düzenlemedir. Ancak dikkat edilmesi gereken husus, sermaye tamamlanması işleminde şirket esas sözleşmesinin değiştirilmesine gerek bulunmamasıdır. Zira genel kurul burada sadece eksilen kısmın tamamlanmasına karar verecektir. Dolayısıyla esas sözleşmede yazan sermaye rakamının değişikliği (bu manada da esas sözleşme değişikliği) söz konusu olmayacaktır (sermaye rakamında bir değişiklik olacak ise o takdirde sermayenin azaltılması ve/veya sermaye artırımı gündeme gelecektir). Ancak böyle bir durumun her bir ortağa yükümlülük ya da ikincil yükümlülük getireceği ortada olduğundan, esas sözleşme değişikliğini gerektirmese de genel kurulda sermayenin tamamlanması kararının TTK m.418 hükmüne göre değil, kıyasen TTK m.421/2/a hükmü kapsamında oybirliği ile alınması uygun olacaktır. Bu yönde Tebliğin bu hükmünün doğru olduğu ifade edilebilir. Ancak Tebliğ limited şirketler için TTK m.603 ve devamı hükümlerin, dolayısıyla ek ödeme yükümüne ilişkin hükümlerin uygulanacağını düzenlemektedir. Bu hüküm hatalıdır. Zira limited şirketlerde ek ödeme yükümü TTK m.603/1 hükmünün açık lafzı karşısında ancak şirket sözleşmesiyle öngörülebilir. TTK m.603/1/a hükmüne göre şirket esas sözleşmesi ile kanuni yedek akçeler toplamının şirketin zararını karşılayamaması (kural olarak borca batıklık) halinde ek ödeme yükümünün ortaklardan istenebilmesi için limited şirketin şirket sözleşmesinde bir düzenleme olması ve TTK m.603/3 hükmüne göre şirket sözleşmesinde ancak esas sermaye payını esas alan belirli bir tutar olarak öngörülebilmesi mümkündür. Uygulamada çoğu limited şirketin şirket sözleşmesinde ek ödeme yükümüne ilişkin bir hüküm bulunmayabileceği düşünüldüğünde o takdirde limited şirketlerde sermaye tamamlanması yoluna gidilemeyecek midir? Cevap tabii ki gidilebileceği yönündedir. Zira limited şirketlerde TTK m.376'nın muadili, TTK m.633 olup, bir atıf hükmü niteliği taşımaktadır. TTK m.633 şöyledir: "MADDE 633- (1) Esas sermayenin kaybı ya da borca batık olma hâllerinde anonim şirketlere ilişkin ilgili hükümler kıyas yoluyla uygulanır. Ek ödeme yükümlülüğü hakkındaki hükümler saklıdır." Bu hükümden anlaşıldığı üzere herhangi bir limited şirketin şirket sözleşmesinde ek ödeme yükümlülüğüne dair TTK m.603 vd. hükümlerine uygun bir düzenleme yoksa, o takdirde kıyasen TTK m.376 hükümleri uygulanacaktır. Bu durumda yukarıda anonim şirketler için yapılan değerlendirme geçerli olacak ve limited şirket ortaklarının da kıyasen TTK m.421/2/a hükmüne göre, oybirliği ile sermayenin tamamlanması yönünde genel kurul kararı almaları, bu durumda ortaya çıkan yükümlülüğün tüm ortakları kapsamaması gerekeceği; hiç kuşkusuz Tebliğde belirtildiği üzere bazı ortak veya ortaklarca da bu sermayenin tamamlanması yoluna gidilebileceği; tüm ortaklarca bu yükümlülüğün payları oranında yerine getirilmesi halinde Tebliğin ikinci fıkrasında belirtilmiş olan esasların (Her ortak, payı oranında tamamlamaya katılabilir ve verdiği geri alamaz. Bu yükümlülük, sermaye konulması veya borç verilmesi niteliğinde olmayıp karşılıksızdır. Ayrıca yapılan ödemeler, gelecekte yapılacak sermaye artırımına mahsuben bir avans olarak nitelendirilmez.) geçerli olacağını kabul etmek yerinde olacaktır.

ANIL YEMİNLİ MALİ MÜSAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM ANONİM ŞİRKETİ

Kartaltepe Mahallesi Alem Sokak Billursaray Apt. No:3 K:4-5 D:14-16 34145 İncirli – Bakırköy / İstanbul

Tel: +90 212 660 98 12 Fax: +90 212 660 86 11 web: www.anilymm.com e-mail: info@anilymm.com

Bakırköy V.D. : 069 035 6037

Tebliğin 10.maddesinde "sermaye artırılması" başlığı altında söz konusu tedbir öngörülmüştür. Hüküm şu şekildedir:

"MADDE 10 – (1) Genel kurul tarafından;

- a) Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması ile birlikte eş zamanlı olarak istenilen tutarda artırımına karar verilebilir. Sermayenin azaltılması işlemi ile birlikte eş zamanlı sermaye artırımında artırılan sermayenin en az dörtte birinin ödenmesi şarttır.
- b) Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması yoluna gidilmeden sermaye artırımına karar verilebilir. Bu şekilde yapılacak sermaye artırımında sermayenin en az yarısını karşılayacak tutarın tescilden önce ödenmesi zorunludur."

Maddede iki ayrı sermaye artırımını yolu gösterilmektedir. İlki TTK m.473'ün birinci fıkrasında, "Bir anonim şirket sermayesini azaltarak, azaltılan kısmın yerine geçmek üzere bedelleri tamamen ödenecek yeni paylar çıkarmıyorsa, ..." şeklindeki hükümden hareketle sermayenin, zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması ile birlikte eş zamanlı olarak istenilen tutarda (bedelleri tamamen ödenecek yeni paylar çıkarılarak) artırımına karar verilmesi halidir. Bu durumda sermayenin azaltılması işlemi ile birlikte eş zamanlı sermaye artırımında artırılan sermayenin en az dörtte birinin ödenmesinin şart olduğu hükme bağlanmıştır.

Maddenin ikinci bendi ise sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması yoluna gidilmeden sermaye artırımına karar verilebileceği hakkındadır. Bu şekilde yapılacak sermaye artırımında, sermayenin en az yarısını karşılayacak tutarın tescilden önce ödenmesi zorunluluğu öngörülmüştür.

Maddenin her iki fıkrası arasında asgari sermaye borcu ödeme yükümlülüğü bakımından yaratılmış olan farkın TTK açısından kanuni dayanağını tam olarak tespit edebilmek mümkün olmasada, (b) bendinde düzenlenmiş olan sermaye artırımının, ortaya çıkmış zararı kapatacak düzeyde olmasının yanı sıra şirketin faaliyetine devamını sağlayacak niteliği haiz olmasının da gerekliliği göz önünde bulundurulmalıdır.

Tebliğin 11. maddesi genel kurulun gerekli tedbirlerden birini almaması hakkındaki TTK m.376/2 hükmüne ilişkindir. Kanun bu konuda, şirketin kendiliğinden sona ereceğini düzenlemektedir. Tebliğ hükmü ise şöyledir:

"MADDE 11 – (1) Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması halinde genel kurulun, 7'nci maddede belirtilen tedbirlerden birine karar vermemesi halinde şirket kendiliğinden sona erer. Bu şekilde sona eren şirketin tasfiye işlemleri, Kanunun 536'ncı ve devamı maddelerine göre yürütülür."

Böyle bir durumda her bir ortak kendiliğinden sona ermenin (infisahın) tespiti davası açabilecektir. Hatta şirket alacaklıları ve menfaati olan herkesin bu davayı açabileceği öğretide kabul edilmektedir. TTK m.376/2 hükmü hakkındaki, Tebliğin söz konusu 11.maddesinden hareketle yönetim organının ilgili şirkette, genel kurulun söz konusu tedbirlere ilişkin bir karar almamış olması halinde, şirketin organı olduğu için kendine böyle bir görevin Kanun ve dolayısıyla Tebliğ gereğince verilmiş olduğunu kabul ederek, tasfiye işlemlerini başlatabilmesi düşünülebilecektir. Ancak ilgili şirkette yönetim organı, organ olarak bu yönde bir karar alıp harekete geçemediği ya da geçmediği takdirde, her bir üyenin, şahsi

ANIL YEMİNLİ MALİ MÜSAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM ANONİM ŞİRKETİ

Kartaltepe Mahallesi Alem Sokak Billursaray Apt. No:3 K:4-5 D:14-16 34145 İncirli – Bakırköy / İstanbul

Tel: +90 212 660 98 12 Fax: +90 212 660 86 11 web: www.anilymm.com e-mail: info@anilymm.com

Bakırköy V.D. : 069 035 6037

sorumluluğunun muhtemelen doğabileceği gerekçesiyle şirketin infisahının tespitini dava edebilmesi söz konusu olabilecektir.

Tebliğin üçüncü bölümünde yer alan 12. madde TTK m.376/3 hükmünün bir kısmını, borca batık olma durumunu düzenlemektedir (Tebliğde TTK m.376/3'te yer alan, iflası önleyici alacaklı sırasının değiştirilebilmesine dair tedbir düzenlemesi hakkında bir hüküm yer almamaktadır). Hüküm şu şekildedir:

"MADDE 12 – (1) Borca batık olma durumu, şirketin aktiflerinin borçlarını karşılayamaması halidir.

(2) Borca batık durumda olmanın işaretleri, yıllık ve ara dönem finansal tablolardan, denetime tabi şirketlerde denetim raporlarından, erken teşhis komitesinin raporlarından, yönetim organının belirlemelerinden ortaya çıkabilir.

(3) Şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, yönetim organı, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır.

(4) Yönetim organı, hem işletmenin devamlılığı esasına hem de aktiflerin muhtemel satış değerlerine göre çıkarılan ara bilanço üzerinden aktiflerin şirket alacaklarını karşılamaya yetmediğine karar vermesi ve 7'nci maddede belirtilen tedbirleri almaması halinde şirketin iflası için mahkemeye başvurur."

Madde esas itibariyle TTK m.376/3'teki esasların tekrarından ibarettir. Yapılan yegâne ekleme, Tebliğin 7. maddesinde düzenlenmiş bulunan (kural olarak TTK m.376/2 için öngörülmüş bulunan) tedbirlerin bu ihtimal açısından da alınabilecek olmasıdır. Bu durumda alınacak tedbirlerin borca batıklığı giderecek düzeyde olması gerekliliği ortadadır.

Tebliğin son bölümünde şirketin sermaye kaybı ve borca batıklığının tespitinde esas alınacak finansal tablolar (m.13) ve sermayenin kaybı veya borca batık olma durumlarında birleşmeye katılma imkânı düzenlenmiş; bir de geçici maddeye yer verilmiştir.

Esas alınacak finansal tablolar hakkındaki 13. madde şu şekildedir:

"MADDE 13 – (1) Şirketlerin sermaye kaybı veya borca batık olma durumları, Kanunun 88 inci maddesine göre hazırlanacak finansal tablolar esas alınarak belirlenir. Finansal tabloların düzenlenmesinde ihtiyari olarak Türkiye Muhasebe Standartlarının uygulanmasının tercih edilmesi halinde, bahsi geçen durum bu şekilde hazırlanan finansal tablolar üzerinden değerlendirilir."

Değerlendirmenin Vergi Usul Kanununa (VUK) ya da Türkiye Muhasebe Standartlarına göre hazırlanmış finansal tablolar ele alınarak yapılacağı anlaşılmaktadır. Şirket hangi standart uygulamasına tabi ise ona göre hazırlanmış finansal tablolar kullanılacaktır.

Sermayenin kaybı veya borca batık olma durumlarında birleşmeye katılmaya ilişkin m.14 hükmü de şu şekildedir:

"MADDE 14 – (1) Sermaye kaybı veya borca batık durumda olan bir şirket, kaybolan sermayeyi karşılayabilecek tutarda serbestçe tasarruf edilebilen özvarlığa sahip bulunan bir şirket ile birleşebilir.

ANIL YEMİNLİ MALİ MÜSAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM ANONİM ŞİRKETİ

Kartaltepe Mahallesi Alem Sokak Billursaray Apt. No:3 K:4-5 D:14-16 34145 İncirli – Bakırköy / İstanbul

Tel: +90 212 660 98 12 Fax: +90 212 660 86 11 web: www.anilymm.com e-mail: info@anilymm.com

Bakırköy V.D. : 069 035 6037

(2) Birleşmeye taraf olan bir şirketin, sermayesiyle kanuni yedek akçeleri kaybolmuş veya borca batık durumda olması halinde; birleşmeye taraf olan diğer şirketin kaybolan sermayeyi veya borca batıklık durumunu karşılayacak miktarda serbestçe tasarruf edebileceği özvarlığa sahip bulunduğu ve buna ilişkin tutarların, hesap şekli de gösterilerek doğrulandığı veya belirtilen durumların mevcut olmadığının doğrulandığı yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu ile ortaya konulur. Devrolunan şirketlerin denetime tabi olması halinde bu rapor, denetime tabi şirketin denetçisi tarafından da hazırlanabilir.”

Madde TTK m .139 hükmüne uygun bir düzenlemedir.

Tebliğin en ilgi çekici hükmü Geçici 1.maddesidir. Hüküm şu şekildedir:

“GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 1/1/2023 tarihine kadar, Kanunun 376’ncı maddesi kapsamında sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararları dikkate alınmayabilir.”

Maddede geçen kur farkı zararlarının sermayeyi azaltıcı rolü dikkate alındığında, VUK’a ya da TMS’ye göre hazırlanacak finansal tablolar bakımından kur farkından doğan zararların dikkate alınmayabileceği düzenlenerek, kur farkı zararları söz konusu olduğunda, bu yolla sermayenin kaybı ve borca batıklık ihtimallerinin önüne geçilmek istendiği anlaşılmaktadır. Ancak geçici madde bir zorunluluk getirmemekte olup takdir yetkisini şirketlere bırakmaktadır. Bu uygulamanın TTK’ya ve finansal tabloların hazırlanması bakımından muhasebe standartlarında özellikle kur farklarına ilişkin uygulamalara prensip olarak aykırı olacağı açıktır. Zira bu uygulamada finansal tablolar gerçeği yansıtmayacaktır. Bu durumun TTK m.515’te düzenlenmiş olan “dürüst resim ilkesi”ne de açık bir aykırılık oluşturacağını da ayrıca söylemeye bile gerek bulunmamaktadır. Tebliğ hükmüne göre, söz konusu aykırı uygulama ile sistem dışına çıkılması, uzatılmadığı takdirde ancak 1/1/2023 tarihine kadar söz konusu olabilecektir.

Bilgilerinizi rica ederiz,

SAYGILARIMIZLA,

Anıl Yeminli Mali Müşavirlik ve Bağımsız Denetim A.Ş.